

Mahremiyet ve anonimlik arasında

ÇETİN KAYA
KOÇ

Bilim adamları, sosyolog ve hukukçular, mahremiyetin tanımını yapıp, kapsamını belirlerken, kültürel ve kanuni yorum farklılıklarını da dikkate almak durumundalar.

Önümüzdeki yıllar içinde mahremiyet (privacy) hakkındaki görüşlerimizin ve beklentilerimizin sarsıntılar ve değişiklikler geçireceğine muhakkak gözüyle bakıyorum. Mahremiyetin korunması, vatandaş olarak devletten beklediğimiz bir hizmet; aynı şekilde bu kurallara bankamızın, bakkalımızın ve doktorumuzun da uyması gerektiğini haklı olarak düşünüyoruz. İhlal edilmemesini ve ihlali durumunda ise haklarımızın korunmasını ve zararımızın telafisini bekliyoruz. Ancak mahremiyet çok karmaşık bir konu. Bilim adamları, sosyolog ve hukukçular, mahremiyetin tanımını yapıp, kapsamını belirlerken, kültürel ve kanuni yorum farklılıklarını da dikkate almak durumundalar.

... Ancak bir konu var ki, halledilmesi pek mümkün değil: Vatandaşlar olarak devlete verdiğimiz kolluk kuvvetlerini yönetme ve kanun hakimiyetini sağlama görevi ile mahremiyeti sağlama hizmeti birbirleri ile çelişmekte. Anlatayım: Kolluk kuvvetleri görevlerini yaparken geçtiğimiz yılların etrafına, bindiğimiz metro ulaşım araçlarının içlerine ve dışlarına kameralar koymaları gerektiğini düşünüyorlar. Sadece

bu değil, telefon konuşmalarını dinleyip, e-posta ve telefon mesaj içeriklerini filtreleyip, suç unsuru aramaları gerekebiliyor. Nerede bunun sınırı?

Bu eylemlerin sınırlarını belirlemede güçlük çektiğimiz muhakkak; Burada temel sorun bence hemen hemen herkesin mahremiyet ile anonimlik arasındaki farkı çok iyi anlayamamasından kaynaklanıyor. İstedığımız anonimlik mi yoksa mahremiyet mi? Bir yere giderken veya bir mesajı yazarken, bu eylemi yapanın ve eylemin mahiyetinin sonsuza kadar bilinmemesini mi istiyoruz (anonimlik) yoksa devletin kolluk kuvvetleri tarafından bilinebileceğini ancak açıklanmaması veya istismar edilmemesi gerektiğini mi düşünüyoruz (mahremiyet). Benim izlenimlerim, kolluk kuvvetlerinin kanun koyucudan (millet meclisi) gittikçe yükselen bir sesle bunu talep ettiği yönünde: "Lütfen izin verin, vatandaş olarak her yazdığınız mesajı, yaptığınız konuşmayı ve uyguladığınız eylemi araştırayım ve bileyim – eğer suç unsuru yoksa, bunları kimse bilmeyecek ama varsa görevimi yapmış olacağım" diyorlar. Siz ne düşünüyorsunuz?

koc@krip.to